Is er een associatie tussen protonpompinhibitorgebruik en dementie?

Haio: DEMEURISSE Febe , U.G.
Promotor: BOECKXSTAENS Pauline , U.G.
Praktijkopleider: COOMAN Kris , DE VOS Michael , MACHTELINCKX Chris

Context: De vergrijzing zal wereldwijd leiden tot een significante toename van chronische ziekten en comorbiditeiten, gepaard gaande met polyfarmacie en chronisch medicatiegebruik. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat verschillende vaak gebruikte geneesmiddelen bij ouderen, zoals protonpompremmers (PPI's), mogelijkerwijs in verband kunnen worden gebracht met diverse cognitieve implicaties waaronder cognitieve stoornissen en dementie.

Onderzoeksvraag: Is er een associatie tussen protonpompinhibitorgebruik en dementie?

Methode: Gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld door gebruik te maken van de zoekrobot Pubmed en de bijbehorende databank Medline (raadpleging maart 2021). Andere relevante informatie werd verkregen uit het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie, het Farmacotherapeutisch Kompas, de richtlijnen van de Nederlandse Huisartsen Vereniging, Domus Medica, samenvattingen van de kenmerken van een geneesmiddel en het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde.

Resultaten: Een totaal van 41 manuscripten werd bekomen, daterend van 2010 tot 2020. De meeste onderzoeksartikelen hadden een observationeel ontwerp. Hazard ratio's (HR) in de studies van Chen et al (2020), Gomm et al. (2016), Haenisch et al. (2015) en Tai et al. (2017) varieerden respectievelijk van 1,42 (95% CI 1,07-1,84); 1,44 (95% CI 1,36-1,52); 1,44 (95% CI 1,01-2,06) tot 1,45 (95% CI 1,05- 1,42), met als belangrijkste eindpunt dementie (niet verder omschreven). Wat betreft Alzheimer dementie, toonden Haenisch et al. (2015) een HR van 1,45 (95% CI 1,03-2,05) en Juntunen et al. (2017) een aangepaste odds ratio (OR) van 1,46 (95% CI 1,41-1,51). De overige onderzoeken met dementie (N = 6) of Alzheimer dementie (N = 3) als uitkomst vonden geen odds of hazard ratio > 1. PPI-gebruik is ook gecorreleerd met functionele achteruitgang, zoals aangegeven door Corsonello et al. (2014) met een OR 2,44 (95% CI 1,36-4,41) na propensity score matching (PSM).

Conclusie: Op basis van de overwegend observationele resultaten van dit systematische onderzoek kan worden geconcludeerd dat de correlatie tussen protonpompinhibitorgebruik en het risico op dementie onduidelijk en controversieel blijft. Aangezien dementie een multifactoriële aandoening is, zijn deze onderzoeken zeer vatbaar voor resterende verstorende variabelen, al dan niet gemeten.